

АКТУАЛІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

©2021 ЧОБИТОК В. І., БІРЮКОВА К. В., СТАРЕНКОВ Д. О.

УДК 330.342.24
JEL: F69; L86; L89

Чобіток В. І., Бірюкова К. В., Старенков Д. О. Актуалізація розвитку інформаційної економіки в умовах глобальних трансформацій

Мета статті – формування науково-практичних аспектів актуалізації розвитку інформаційної економіки в умовах глобальних трансформацій. За результатами проведеного дослідження можна сказати, що сучасні інформаційні технології пройшли довгий шлях у своєму розвитку, проте ще потребують удосконалення. Адже вже зараз зрозуміло, що в майбутньому для прийняття ефективних управлінських рішень передбачається залучення не тільки людського капіталу, але й проривних технологій і штучного інтелекту. Відповідно, більшість країн світу свою стратегію розвитку пов'язують із переходом до інформаційної економіки. Найбільших успіхів у переході до інформаційної економіки досягли розвинені країни світу, зокрема США, Німеччина, Франція, Велика Британія, Китай та Японія. Україна, на жаль, на сьогоднішній день займає низькі позиції у світових рейтингах стосовно показників, що впливають на процес актуалізації розвитку інформаційної економіки в умовах глобальних трансформацій. Хоча останнім часом в Україні відбуваються інфраструктурні зміни в напрямку комп'ютеризації та інформатизації, зростає ступінь їх впливу як на побутовому рівні, так і на рівні корпоративних секторів, активно збільшується кількість інноваційних підприємств. Сутність інформаційної економіки полягає у формуванні складних, комплексних явищ, які пов'язані зі змінами в системі продуктивних сил і суспільних відносин, направлених на ефективне та раціональне використання інформаційних технологій і творчої праці. Подолання існуючих проблем надасть можливість активно розвивати інформаційну економіку України в умовах глобальних трансформацій. Загалом політика розвитку інформаційної економіки має бути комплексною та створювати необхідні умови для переходу до неї: економічні, правові та організаційні.

Ключові слова: розвиток, інформаційна економіка, глобальна трансформація, інформатизація, Інтернет, електронне урядування, кібербезпека.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-135-143>

Рис.: 7. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 14.

Чобіток Вікторія Іванівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки та менеджменту, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: vika_chobitok@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5272-388X>

Бірюкова Кристина Вікторівна – магістр, кафедра економіки та менеджменту, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

Старенков Дмитро Олександрович – магістр, кафедра економіки та менеджменту, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

UDC 330.342.24
JEL: F69; L86; L89

Chobitok V. I., Biryukova K. V., Starenkov D. O. The Actualized Development of Information Economy in the Context of Global Transformations

The purpose of the article is to form scientific and practical aspects of actualization of the development of the information economy in the context of global transformations. According to results of the study, one can say that modern information technologies have come a long way in their development, but they need further improvement. It is already clear that the future, for effective managerial decisions, envisages attraction of not only human capital, but also breakthrough technologies and artificial intelligence. Accordingly, most countries over the world associate their development strategy with the transition to the information economy. The greatest success in the transition to the information economy reached developed countries, including the United States, Germany, France, Great Britain, China, and Japan. Regrettably, Ukraine today occupies a low position in the world rankings regarding indicators influencing the process of actualizing the development of the information economy in the context of global transformations. Although recently in Ukraine there have been infrastructure changes in the direction of computerization and informatization, the degree of their influence both at the domestic level and at the level of corporate sectors is increasing, the number of innovative enterprises is actively growing. The essence of the information economy consists in the formation of elaborate, complex phenomena that are associated with changes in the system of productive forces and social relations directed towards the effective and rational use of information technologies and creative work. Overcoming existing problems will provide an opportunity to actively develop the information economy of Ukraine in the context of global transformations. In general, the policy of development of information economy should be comprehensive and create the necessary conditions for the corresponding transition: economic, legal, and organizational.

Keywords: development, information economy, global transformation, informatization, Internet, e-governance, cybersecurity.

Fig.: 7. **Tabl.:** 4. **Bibl.:** 14.

Chobitok Viktoriia I. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Economics and Management, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

E-mail: vika_chobitok@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5272-388X>

Biryukova Krystyna V. – Master, Department of Economics and Management, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

Starenkov Dmytro O. – Master, Department of Economics and Management, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

У сучасних умовах стрімкої зміни середовища та появи нових вимог суспільства інформаційні ресурси та технології стають найважливішими джерелами зростання та підвищення рівня конкурентоспроможності економіки.

Відповідно, більшість країн світу свою стратегію розвитку пов'язують із переходом до інформаційної економіки. Найбільших успіхів у переході до інформаційної економіки досягли розвинені країни світу, зокрема США, Німеччина, Франція, Велика Британія, Китай та Японія.

Сутність інформаційної економіки полягає у формуванні складних, комплексних явищ, які пов'язані зі змінами в системі продуктивних сил і суспільних відносин, направлених на ефективне та раціональне використання інформаційних технологій і творчої праці.

Такі дослідження мають особливе значення для всіх країн світу та зокрема України. Останнім часом в Україні відбуваються інфраструктурні зміни в напрямку комп'ютеризації та інформатизації, зростає ступінь їх впливу як на побутовому рівні, так і на рівні корпоративних секторів, активно збільшується кількість інноваційних підприємств. Адже Україна має значний інтелектуально-креативний потенціал.

Тому важливим і складним завданням, що стоїть зараз перед вітчизняною економікою, є вивчення процесів переходу до формування нової економічної системи – інформаційної економіки.

Засновниками та продовжувачами проблематики актуалізації розвитку інформаційної економіки є зарубіжні та вітчизняні вчені: А. Алексанян [1], О. Баранов [2], Дж. Бекаттіні (*G. Becattini*) [9], Д. Белл (*D. Bell*) [10], Е. Бринйолфссон і Б. Кахін (*E. Brynjolfsson, B. Kahin*) [11], А. Тоффлер (*A. Toffler*) [13], В. Микитенко та О. Гребенюк [3], П. Друкер [4], В. Приймак [5], В. Прохорова [6], В. Хаустова, О. Козирева та М. Іванов [7], С. Шкарлет [8], та ін.

У цих роботах досліджується роль інформації та інноваційно-креативних знань в умовах глобальних трансформацій, аналізуються такі аспекти, як со-

ціально-економічні наслідки інформаційної революції, інформаційні ресурси, механізми функціонування інформаційної економіки тощо.

Як показав аналіз наукової літератури, практично немає комплексних досліджень факторів формування інформаційної економіки, які дозволяють оцінити ступінь її розвитку. Проте, незважаючи на значну концептуальну базу досліджень актуалізації розвитку інформаційної економіки, деякі теоретико-прикладні питання залишаються дискусійними та потребують подальшого уточнення.

Мета статті – формування науково-практичних аспектів актуалізації розвитку інформаційної економіки в умовах глобальних трансформацій.

У сучасному світі просто неможливо уявити життя без інформаційних технологій, які останнім часом внесли значні кардинальні зміни та використовуються в усіх сферах життя людини та суспільства в цілому, відіграючи особливо важливу роль у формуванні інформаційної економіки.

На основі відібраних критеріїв згруповано країни за ступенем розвитку в них інформаційної економіки (*рис. 1*):

- ✦ перша модель охоплює країни, які лідирують у формуванні інформаційної економіки (США, Німеччина, Франція, Велика Британія, Китай та Японія);
- ✦ друга модель охоплює країни, що «наздоганяють» у розвитку інформаційної економіки (Сінгапур, Таїланд, Індія);
- ✦ третя модель об'єднує країни, які є аутсайдерами інформаційного розвитку (африканські країни та деякі країни Азії).

В Україні ситуація з розвитком інформаційної економіки непроста, та її не можна віднести до жодної з трьох моделей. Проте вона найближче до другої моделі – «наздоганяючого» розвитку. Однак для того, щоб наздогнати інші країни в розвитку інформаційної економіки, Україна не має достатньої підтримки інвестиційного напрямку з боку держави та бізнесу.

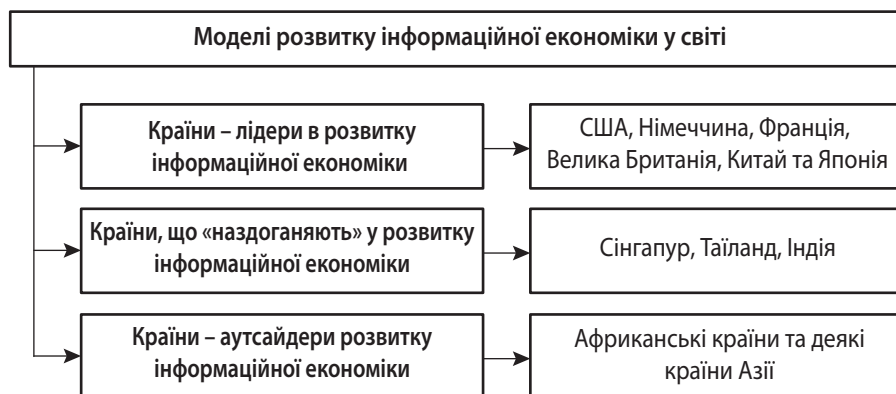

Рис. 1. Моделі розвитку інформаційної економіки у світі

У своїй науковій праці С. Шкарлет [8] відзначає, що протягом останніх років в Україні сформувалися такі фактори соціально-економічного, науково-технічного, управлінського та культурного розвитку національного господарства, які можна розглядати як певні організаційно-економічні передумови для переходу до інформаційної економіки.

Відповідно, український потенціал в розвитку інформаційної економіки вирізняється досить високим рівнем розвитку людського капіталу, розвинутою фундаментальною та прикладною наукою, але водночас відсутнє необхідне бізнес-середовище, яке б сприяло впровадженню наукових досягнень для комерційного впровадження, а також слабо розвинені державні програми, які сприятимуть розвитку цього напрямку.

Тому основним завданням, що стоїть перед Україною на даний момент, є процес подолання ситуації, що склалася. Перш за все, необхідно подолати відсталість у розвитку промисловості та вивести виробництво товарів і послуг на рівень міжнародних стандартів. При цьому необхідно розвивати високотехнологічні галузі за найбільш пріоритетними напрямками. Слід також створити сприятливі умови для інвестицій у розвиток інформаційної економіки та розширити підтримку держави і бізнесу цих галузей.

Не менш значимими можуть бути перетворення на рівні підприємств у результаті переходу до інформаційної економіки. Ці зміни можуть вплинути не тільки на організацію виробництва на підприємстві, а й на його структуру. Загалом ці трансформації можуть привести до підвищення незалежності персоналу у прийнятті тих чи інших рішень, а також до підвищення гнучкості та наукоємності підприємств.

Сучасне матеріальне виробництво та інші сфери діяльності підприємств усе більше потребують використання інформаційних послуг, які обробляють велику кількість інформації. Використання універсальних технічних засобів обробки всієї інформації відіграє важливу роль підсилювача інтелектуальних здібностей людини та суспільства в цілому, а засоби зв'язку використовуються для спілкування та передачі необхідної інформації.

Інформаційні технології виникли як соціальне явище, що визначає положення людства в глобальному масштабі, оскільки під час цієї процедури зростає популярність інформації. Інформаційні технології легко увійшли в життя людства, допомагаючи врегулювати проблеми в усіх сферах діяльності та розширюючи внутрішні та зовнішні відносини.

Інформація, знання та творчість стають основними стратегічними ресурсами сучасного суспільства (рис. 2).

Основним напрямом удосконалення системи управління на всіх рівнях у сучасних умовах стало масове використання інноваційних інформаційних

технологій, формування на їх основі високоефективних інформаційно-управлінських технологій. Інноваційні інформаційні технології вимагають докорінних змін в організаційних структурах управління, його положеннях, кадрових ресурсах, системі документації, обліку та передачі інформації. Особливе значення має впровадження інформаційного менеджменту, що значно розширює можливості використання інформаційних ресурсів. Розвиток інформаційного управління пов'язаний з організацією системи обробки знань і даних, їх послідовним розвитком до рівня інтегрованих автоматизованих систем управління, що охоплюють усі рівні діяльності підприємств.

Останніми роками системи управління у високорозвинених країнах керуються креативними інформаційними технологіями так званого третього рівня. Вони охоплюють повний інформаційний цикл – генерування інформації (нових знань), їх передачу, обробку, використання для перетворення нового об'єкта, для досягнення нових вищих цілей (рис. 3).

Інформаційні технології третього рівня означають вищий етап комп'ютеризації системи управління, використовуються у творчому процесі, поєднують силу інтелектуалізації людського капіталу та потужність техніки. Повна комплексна інформатизація системи управління передбачає охоплення таких інформаційно-управлінських процесів: комунікація, збір, зберігання та доступ до необхідної інформації, аналіз інформації, підтримка окремих видів діяльності, програмування та вирішення спеціальних завдань.

Слід зазначити, що інформація, як технічне явище, вивчена досить детально, але обґрунтування її якісних характеристик ще не завершено. Загалом теорія інформації заклала основу для підходу до теорії інформації, який пізніше був застосований до різних галузей знань, у тому числі в економіці.

Коли на перший план в економічних відносинах виступає інтелектуалізація людського капіталу, інноваційні методи управління підприємствами та глобальне використання результатів науково-технічного процесу, особливого значення набувають інформаційні ресурси, що є підґрунтям для ефективного інноваційного розвитку підприємств [12].

Організація Об'єднаних Націй (ООН) [14] опублікувала дослідження та супровідний рейтинг країн світу за рівнем розвитку електронного урядування (*E-Government Development Index* – дослідження Організації Об'єднаних Націй «The United Nations E-Government Survey: E-Government for the People», що оцінює готовність і здатність урядів у 190 країнах використовувати інформаційно-комунікаційні технології для надання державних послуг громадянам).

У дослідженні наведено дані про рівень розвитку електронного урядування в різних країнах, а також систематична оцінка тенденцій використання інформаційно-комунікаційних технологій державними

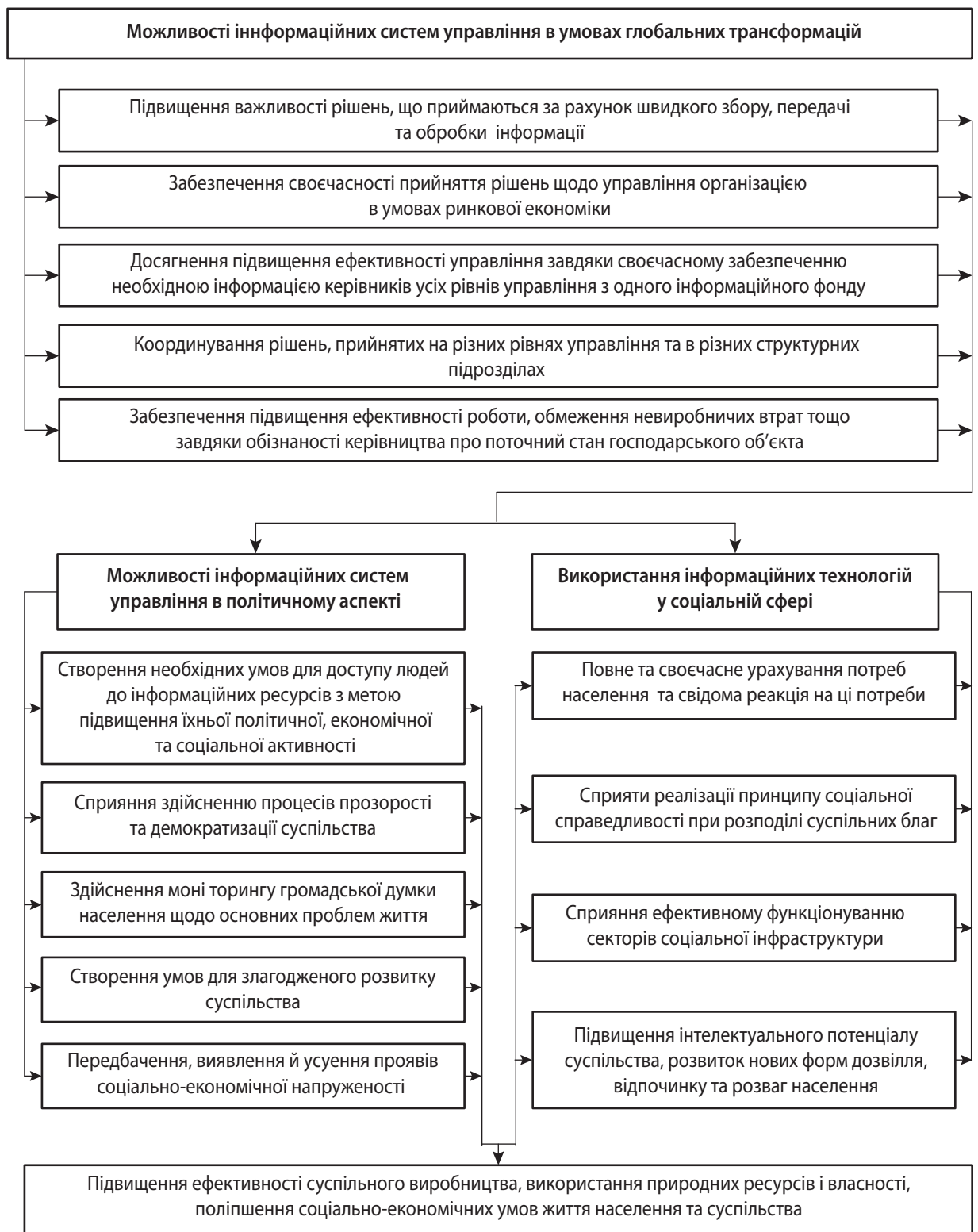

Рис. 2. Можливості інформаційних систем управління в умовах глобальних трансформацій

органами. Усі країни, які брали участь у цьому дослідженні, були ранжовані на основі зваженого рейтингового індексу за трьома основними компонентами:

- ✦ ступінь охоплення та якість інтернет-послуг;
- ✦ рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (інфраструктура);
- ✦ людський капітал.

Показник для кожного з трьох компонентів, своєю чергою, складається з ряду параметрів, включаючи інформаційні послуги та державні вебсайти, а також їх доступність для громадян, відносно кількість користувачів Інтернету, кількість користувачів фіксованого та мобільного зв'язку та рівень грамотності населення, нормативну базу та інші фактори.

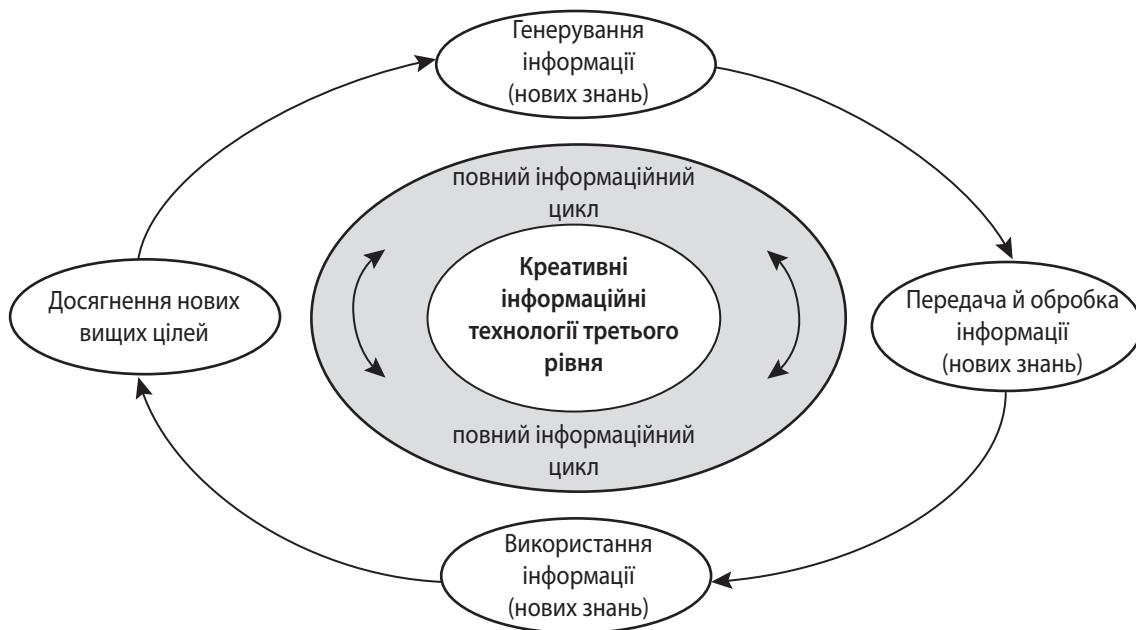

Рис. 3. Креативні інформаційні технології третього рівня

Рейтинг першої десятки країн за рівнем розвитку електронного урядування та місце України в цьому рейтингу за 2020 р. наведено в табл. 1, табл. 2 і на рис. 4, рис. 5.

Таблиця 1

Рейтинг першої десятки країн за рівнем розвитку електронного урядування та місце України в цьому рейтингу за 2020 р.

№ з/п	Країна	Індекс
1	Данія	0,9758
2	Південна Корея	0,9560
3	Естонія	0,9473
4	Фінляндія	0,9452
5	Австралія	0,9432
6	Швеція	0,9365
7	Велика Британія	0,9358
8	Нова Зеландія	0,9339
9	США	0,9297
10	Нідерланди	0,9228
...
69	Україна	0,7119

Джерело: складено за даними [14].

В умовах глобальних трансформацій через активний розвиток інформаційних технологій виникають нові виклики та загрози інформаційній безпеці особистості, підприємства, країни в цілому, оскільки інформаційний простір може використовуватись у різних цілях – позитивних чи негативних. Збільшення динаміки та масштабів економічних та інформаційних загроз у сучасному світі спричиняє невідповідність

необхідного та існуючого рівнів організації процесів прийняття рішень, управління й інформаційної взаємодії державних, громадських і приватних структур у сфері безпеки, що особливо характерно для суспільства з недостатнім фінансуванням і недосконалістю кібербезпеки, слабким розвитком і недостатнім впровадженням інформаційних технологій. Водночас недостатній захист інформаційних ресурсів призводить до витоку важливої особистої, економічної, наукової, політичної та іншої інформації, що впливає на процес актуалізації розвитку інформаційної економіки.

Таблиця 2

Місце та Індекс України в світі за рівнем розвитку електронного урядування

Рік	Місце України в рейтингу	Індекс України	Зміни
2020	69	0,7119	↑ 0,0954
2018	82	0,6165	↑ 0,1133
2014	87	0,5032	↓ 0,0621
2012	68	0,5653	–

Джерело: складено за даними [14].

Рейтинг першої десятки країн за рівнем кібербезпеки та місце України в цьому рейтингу за 2020 р. наведено в табл. 3 та на рис. 6.

Поява Інтернету значно вплинула як на роботу окремих підприємств і галузей, так і на розвиток усієї економіки країни. Деякі галузі вітчизняної економіки отримують певні переваги від використання Інтернету: поява та розвиток нових каналів збуту, впровадження сучасних інноваційних та ефективних бізнес-моделей, зміна структури, операційних процесів.

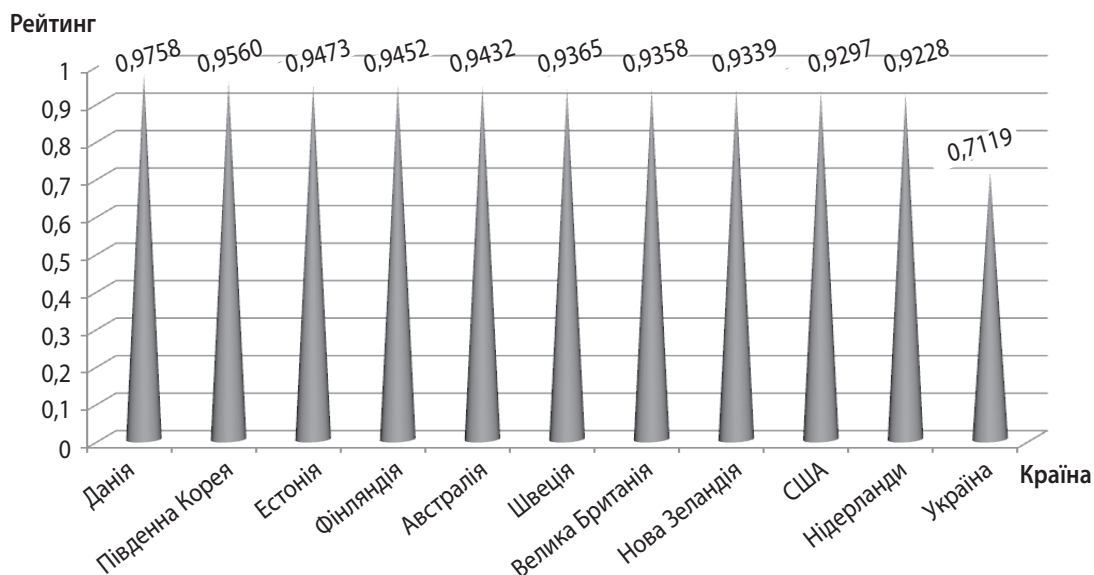

Рис. 4. Рейтинг країн за рівнем розвитку електронного урядування за 2020 р.

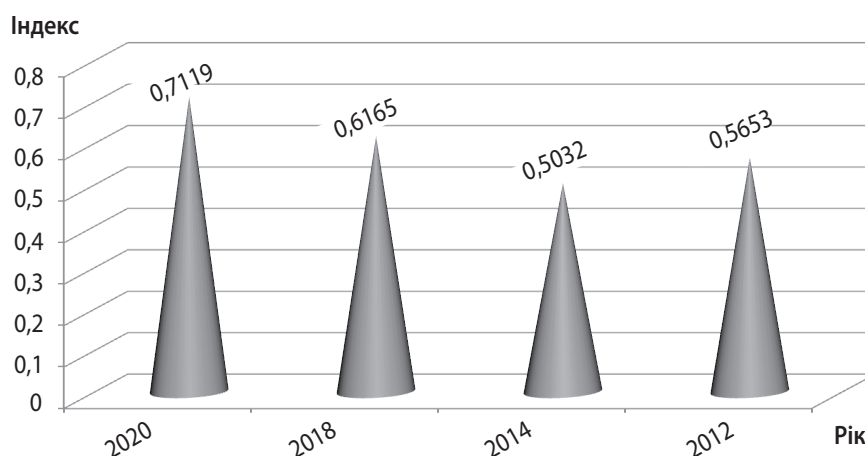

Рис. 5. Динаміка Індексу України у світі за рівнем розвитку електронного урядування

Таблиця 3

Рейтинг першої десятки країн за рівнем кібербезпеки та місце України в цьому рейтингу за 2020 р.

№ з/п	Країна	Індекс
1	США	100
2	Велика Британія	99,54
3	Саудівська Аравія	99,54
4	Естонія	99,48
5	Південна Корея	98,52
6	Сінгапур	98,52
7	Іспанія	98,52
8	Російська Федерація	98,06
9	ОАЕ	98,06
10	Малайзія	98,06
...
86	Україна	65,95

Джерело: складено за даними [14].

Зростання рівня впливу інформаційної економіки позитивно відобразилося на діяльності багатьох великих, середніх і малих підприємств різних галузей і на розвиток держави в цілому. Ці підприємства будують інфраструктуру, забезпечують доступ до Інтернету, створюють інтернет-послуги, пропонують товари, послуги та контент в Інтернеті та інше. Інтернет має потенціал впливу на кожну галузь економіки, в основному – на основні важелі впливу на галузі традиційної економіки.

Рейтинг першої десятки країн з розвитку Інтернету та місце України в цьому рейтингу за 2021 р. наведено в табл. 4 та на рис. 7.

Отже, за результатами проведеного аналізу можна сказати, що Україна, на жаль, на сьогоднішній день займає низькі позиції у світових рейтингах стосовно показників, які впливають на процес актуалізації розвитку інформаційної економіки в умовах глобальних трансформацій.

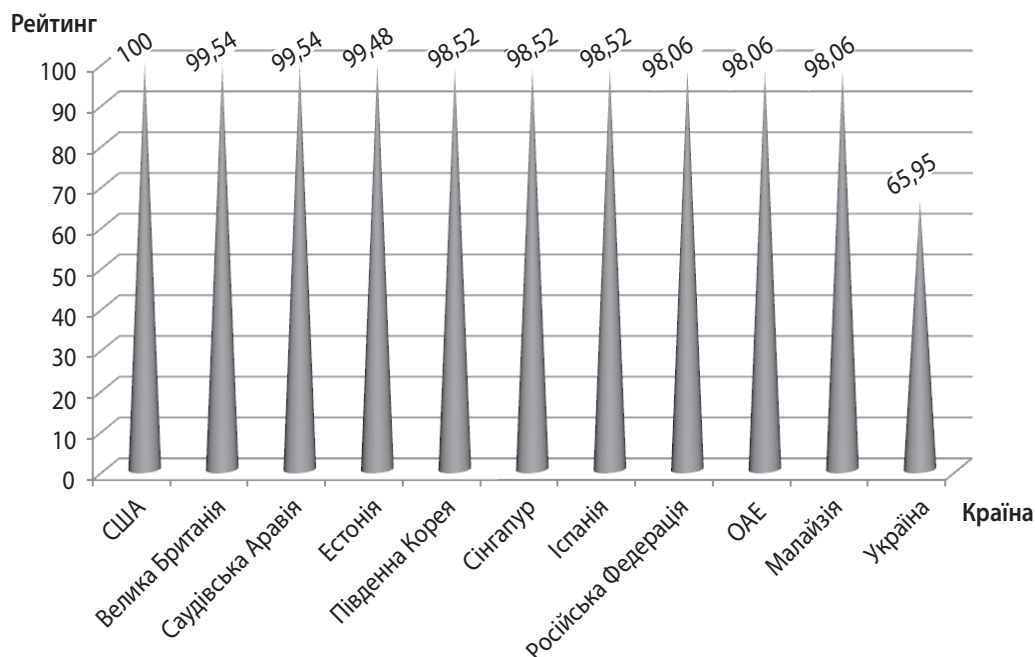

Рис. 6. Рейтинг країн за рівнем кібербезпеки за 2020 р.

Таблиця 4

Рейтинг першої десятки країн з розвитку Інтернету та місце України в цьому рейтингу за 2021 р. (за версією Freedom House)

№ з/п	Країна	Статус	Проблеми з доступом	Обмеження контенту	Порушення прав користувачів	Разом
1	Ісландія	Вільний	25	34	37	96
2	Естонія	Вільний	25	32	37	94
3	Канада	Вільний	23	32	32	87
4	Коста-Ріка	Вільний	20	33	34	87
5	Тайвань	Вільний	24	31	25	80
6	Німеччина	Вільний	22	29	28	79
7	Франція	Вільний	23	30	25	78
8	Велика Британія	Вільний	23	30	25	78
9	Грузія	Вільний	19	31	27	77
10	Італія	Вільний	21	30	25	76
...
26	Україна	Частково вільний	20	21	21	62

Джерело: складено за даними [14].

Тому для розвитку інформаційної економіки необхідно вирішити проблеми, які суттєво на неї впливають фактори, а саме:

- ✦ ефективніше використовувати технологічний потенціал, розвивати IT-інфраструктуру;
- ✦ налагодити механізми належної державної підтримки комп'ютеризації соціально-економічних установ;
- ✦ розробити механізми залучення інвестиційних ресурсів для розвитку процесу інформатизації;

- ✦ розвивати структуру суспільного виробництва, підвищувати рівень розвитку сфери послуг, у тому числі інформаційних;
- ✦ підвищувати рівень заробітної плати, особливо в інноваційних сферах освіти та науки, що значно знизить рівень відтоку вчених за кордон;
- ✦ підвищувати рівень фактичної інноваційної активності (науки, інноваційних досліджень і розробок) за підтримки держави та бізнесу;

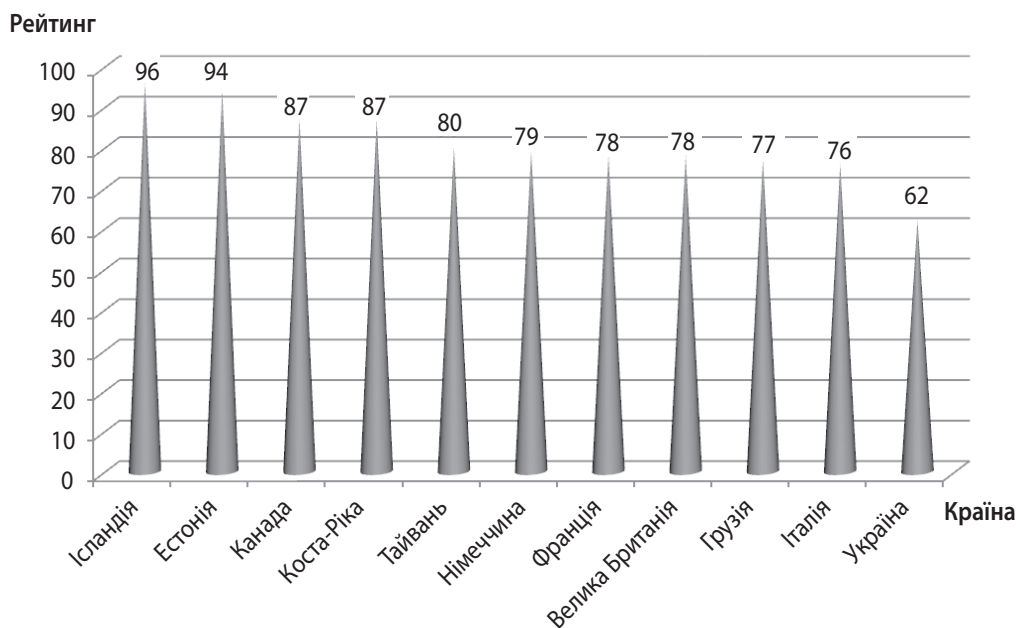

Рис. 7. Рейтинг першої десятки країн з розвитку Інтернету та місце України в цьому рейтингу за 2021 р. (за версією Freedom House)

Подолання виявлених проблем надасть можливість активно розвивати інформаційну економіку України в умовах глобальних трансформацій. Загалом політика розвитку інформаційної економіки має бути комплексною та створювати необхідні умови для переходу до неї: економічні, правові та організаційні.

ВИСНОВКИ

Отже, сучасні інформаційні технології пройшли довгий шлях у своєму розвитку і ще багато в чому потребують удосконалення. У майбутньому передбачається активне залучення не тільки людського капіталу, а й технологій і штучного інтелекту для прийняття ефективних управлінських рішень.

Саме Інтернет як різновид інформаційних технологій є основою розвитку у XXI столітті – столітті інформаційних технологій. Високий показник свободи користувачів Інтернету вважається ознакою розвитку демократії та громадянського суспільства в країні. Країни з вільним Інтернетом, де немає державних обмежень, найчастіше багаті та розвинені.

За результатами проведеного аналізу можна сказати, що Україна, на жаль, на сьогоднішній день займає низькі позиції у світових рейтингах стосовно показників, які впливають на процес актуалізації розвитку інформаційної економіки в умовах глобальних трансформацій, хоча має великий потенціал.

Сутність інформаційної економіки полягає у формуванні складних, комплексних явищ, які пов'язані зі змінами в системі продуктивних сил і суспільних відносин, направлених на ефективне та раціональне використання інформаційних технологій і творчої праці.

Подолання існуючих проблем надасть можливість активно розвивати інформаційну економіку України в умовах глобальних трансформацій. Загалом політика розвитку інформаційної економіки має бути комплексною та створювати необхідні умови для переходу до неї: економічні, правові та організаційні. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексанян А. Г. Інформаційна економіка: вплив на можливості людського розвитку. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*. 2018. № 1. С. 397–403. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24793/Aleksanyan.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Баранов А. М. Информационная экономика: историко-методологические основания. *Историко-экономические исследования*. 2016. Т. 17. № 2. С. 297–318. DOI: 10.17150/2308-2588.2016.17(2).297-318.
3. Микитенко В. В., Гребенюк О. В. Захист інформаційно-методичної бази даних суб'єктів господарювання та напрями підвищення рівня інформаційної безпеки. *Вісник економічної науки України*. 2010. № 2. С. 79–81. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/45499/20-Mykytenko.pdf?sequence=1>
4. Друкер П. Ф. Менеджмент. Вызовы XXI века. М. : Манн, Иванов и Фербер, 2012. 256 с.
5. Приймак В. Становлення інформаційної економіки в Україні та світі. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2014. Вип. 51. С. 9–15. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/viewFile/5866/7257>
6. Прохорова В. В., Чобіток В. І. Потенціал підприємства: формування і оцінка : навч. посіб. Харків : НТМТ, 2013. 212 с.

7. Хаустова В. Є., Козирєва О. В., Іванов М. Є. Удосконалення системи управління проектними ризиками в ІТ-компаніях України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20. С. 53–58.
DOI: 10.25264/2311-5149-2021-20(48)-53-58.
8. Шкарлет С. М. Інформаційна економіка як основа соціально-економічної регенерації України. *Економіка України*. 2014. № 11. С. 51–60. URL: <http://195.69.76.76/bitstream/handle/123456789/9197/File%208.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
9. Becattini G. From Marshall's to the Italian «Industrial districts». A Brief Critical Reconstruction. In: Curzio A. Q., Fortis M. (eds.). *Complexity and Industrial Clusters. Contributions to Economics*. Physica-Verlag HD. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-642-50007-7_6
10. Bell D. *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture of Social Forecasting*. New York : Basic Books, 1976. 616 p.
11. Brynjolfsson E., Kahin B. *Understanding the Digital Economy: Data, Tools, and Research*. Massachusetts ; London : The MIT Press, 2002. 372 p.
12. Chobitok V. et al. Formation of the Information Resource Management System of Enterprises Under the New Digital Economy / Chobitok V., Obydiennova T., Us Y., Demyanenko T., Skoromna O. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. 2019. Vol. 8. Iss. 3C. P. 256–262. URL: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i3c/C10431183C19.pdf>
13. Toffler A. *The Third Wave*. New York : Bantam Books, 1984. 560 p.
14. Рейтинг стран по уровню развития электронного правительства. URL: <https://nonews.co/directory/lists/countries/e-government>
- Bell, D. *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture of Social Forecasting*. New York: Basic Books, 1976.
- Brynjolfsson, E., and Kahin, B. *Understanding the Digital Economy: Data, Tools, and Research*. Massachusetts ; London: The MIT Press, 2002.
- Chobitok, V. et al. "Formation of the Information Resource Management System of Enterprises Under the New Digital Economy". *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, vol. 8, iss. 3C (2019): 256-262. <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i3c/C10431183C19.pdf>
- Druker, P. F. *Menedzhment. Vyzovy XXI veka* [Management. Challenges of the XXI Century]. Moscow: Mann, Ivanov i Ferber, 2012.
- Khaustova, V. Ye., Kozyrieva, O. V., and Ivanov, M. Ye. "Udoskonalennia systemy upravlinnia proektnymy ryzykamy v IT-kompaniiakh Ukrainy" [Improvement of the Project Risk Management System in IT Companies of Ukraine]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii «Ekonomika»*, no. 20 (2021): 53-58.
DOI: 10.25264/2311-5149-2021-20(48)-53-58
- Mykytenko, V. V., and Hrebenuk, O. V. "Zakhyst informatsiino-metodychnoi bazy danykh subiektiv hospodariuvannia ta napriamy pidvyshchennia rivnia informatsiinoi bezpeky" [Protection of Information and Methodological Database of Business Entities and Ways to Increase the Level of Information Security]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, no. 2 (2010): 79-81. <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/45499/20-Mykytenko.pdf?sequence=1>
- Prokhorova, V. V., and Chobitok, V. I. *Potentsial pidpriemstva: formuvannia i otsinka* [Enterprise Potential: Formation and Evaluation]. Kharkiv: NTMT, 2013.
- Pryimak, V. "Stanovlennia informatsiinoi ekonomiky v Ukraini ta sviti" [Formation of Information Economy in Ukraine and the World]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii ekonomichna*, iss. 51 (2014): 9-15. <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/viewFile/5866/7257>
- "Reyting stran po urovnyu razvitiya elektronnoho pravitelstva" [Rating of Countries by the Level of E-government Development]. <https://nonews.co/directory/lists/countries/e-government>
- Shkarlet, S. M. "Informatsiina ekonomika yak osnova sotsialno-ekonomichnoi reheneratsii Ukrainy" [Informational Economy as the Basis for a Socio-Economic Regeneration of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 11 (2014): 51-60. <http://195.69.76.76/bitstream/handle/123456789/9197/File%208.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Toffler, A. *The Third Wave*. New York: Bantam Books, 1984.

REFERENCES

Aleksanian, A. H. "Informatsiina ekonomika: vplyv na mozhyvosti liudskoho rozvytku" [Information Economy: Influence on Possibilities of the Human Development]. *Sotsialno-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka*, no. 1 (2018): 397-403. <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24793/Aleksanyan.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Baranov, A. M. "Informatsionnaya ekonomika: istoriko-metodologicheskiye osnovaniya" [Information Economy: Historical and Methodological Foundations]. *Istoriko-ekonomicheskyye issledovaniya*, vol. 17, no. 2 (2016): 297-318.
DOI: 10.17150/2308-2588.2016.17(2).297-318

Becattini, G. "From Marshall's to the Italian «Industrial districts». A Brief Critical Reconstruction". In *Complexity and Industrial Clusters. Contributions to Economics*. Physica-Verlag HD.
DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-642-50007-7_6